GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 155. Sâmbătă, 12 (24) Iulie. 1886.

Brașovŭ, 11 Iulie 1886.

Astăḑĭ ne vomŭ ocupa din nou de cestiunea militară în Ungaria, care ia din ḑi în ḑi unŭ caracterŭ mai seriosŭ.

Abia se domolise puținŭ spiritulŭ neliniștitŭ alŭ demonstranțilorŭ din fire și din obiceiŭ și étă că acum li se dă o nouă ocasiune de a pregăti manifestațiunĭ lărmuitóre pe strade.

S'a și anunțatŭ în foile maghiare repețirea demonstrațiunilorŭ contra armatei și a comandanțilorŭ ei. Studenții ce se află actualmente în capitala ungară au decisŭ sĕ pregătéscă o „mișcare imposantă“ pe luna lui Septemvre a. c. când va fi întrunită în Pesta întréga studențime maghiară.

Astfelŭ ne putemŭ aștepta la o repetițiune a scandalelorŭ din luna lui Maiŭ a. c. Cine pórtă vina décă acésta este cu putință?

Organulŭ cehicŭ „Narodni Listy“ se încércă a rĕspunde la întrebarea de mai susŭ. „S'a doveditŭ din nou, — ḑice elŭ — „că politica nedecisiunei și a luărei de mĕsurĭ numai pe jumĕtate este cea mai nenorocită din tóte. Afacerea Ianski trebuia séu sĕ fiă aplanată cu totulŭ în sensŭ ungurescŭ. adecă, ar fi trebuitŭ sĕ se mărginéscă la strămutarea urgisitului generalŭ Ianski din Ungaria, séu décă au voitŭ sĕ-șĭ arate taria față cu Ungaria, atuncĭ pe Ianski trebuia sĕ-lŭ lase la postulŭ sĕu în Pesta și nu numai pe Edelsheim, ci și pe Tisza sĕ-lŭ fi rĕsturnatŭ. In locŭ de a face acésta însĕ s'a alesŭ unŭ drumŭ de mijlocŭ, Ianski a trebuitŭ sĕ plece din Ungaria dér Tisza rĕmase ministru-președinte și numai Edelsheim a fostŭ demisionatŭ. Și pe lângă tóte aceste, décă acum Maghiarii facŭ unŭ sgomotŭ de corybanțĭ, vinŭ oficioșii cislaintanĭ cu mijlóce de domolire și asigură, că Edelsheim nicĭ ideă n'a avutŭ de cuvintele ce le-a pronunțatŭ Tisza asupra lui Ianski. De ce a fostŭ dér pensionatŭ?“

Décă este bine informatŭ „Neues Pester Journal,“ atuncĭ afacerea a luatŭ unŭ caracterŭ fórte acutŭ și în ceea ce privesce atitudinea ministrului-președinte Tisza. Acésta fóiă ne asigură, că avansamentulŭ generalului Ianski a alarmatŭ cercurile guvernamentale maghiare și că împrejurările în carĭ s'a făcutŭ înaintarea lui suntŭ considerate în aceste cercurĭ ca o provocațiune a națiunei maghiare și ca o desavuare eclatantă a ministrului-președinte.

Se pune în cumpĕnă mai vêrtosŭ acea împrejurare, că generalulŭ Ianski a fostŭ înaintatŭ la postulŭ de divisionarŭ preterându-se optŭ-spreḑece alțĭ generalĭ, carĭ erau mai vechĭ în rangŭ ca dênsulŭ. Insușĭ guvernamentalulŭ „Pester Lloyd“ ḑice despre acésta înaintare, că ea în aceste momente a fost o nenorocită și fórte netimpuriă demonstrațiune.“

„Neues Pester Journal“ mai voiesce sĕ scie, că d-lŭ Tisza nu șĭ-a schimbatŭ vederile în afacerea Ianski și că e decisŭ a trage consecințele mergêndŭ la Viena și cerêndŭ esplicărĭ dela ministrulŭ de rĕsboiu imperialŭ comite Bylandt Rheidt asupra avansărei lui Iansky. Numita fóiă adauge, că în cercurile guvernului se crede probabilă orĭ demisiunea ministrului de rĕsboiu imperialŭ, orĭ retragerea ministrului-președinte Tisza. Astfelŭ situațiunea politică se presentă într'o lumină fórte critică.

Intr'aceea noulŭ ciclu alŭ demonstrațiunilorŭ s'a înauguratŭ la unŭ banchetŭ aristocraticŭ în Czegled, unde s'a ținutŭ unŭ toastŭ pentru generalulŭ pensionatŭ Edelsheim, adresându-i-se acestuia totodată o telegramă, în care este felicitatŭ pentru „patriotismulŭ sĕu demnŭ de imitatŭ“.

Ḑiarele maghiare, sĕ'nțelege, continuă a dirige și a pregăti opiniunea publică pentru planulŭ marei „reforme a armatei.“

„Pesti Naplo“ ḑice într'unulŭ din articulii sĕĭ: „Prin suscitarea din nou a afacerei Ianski s'au ajunsŭ deodată trei lucrurĭ: Coloman Tisza a fostŭ compromisŭ, Ungaria a fostŭ întărîtată și s'a pusŭ pe tapetŭ cestiunea armatei. Este o convicțiune generală în țéră, pe care o împărtășesce și guvernulŭ împreună cu maioritatea dietei din adênculŭ sufletului și pe care puținĭ o vorŭ trage la îndoélă: că adecă armata comună în organisația ei actuală este pentru noi unŭ corpŭ străinŭ, necompatibilŭ cu esistența de statŭ a Ungariei, că prin urmare ea nu póte rĕmâné cum e acuma.“

„Dreptulŭ Ungariei e mare. Ungaria e mare. Fără Ungariă nu póte esista Austria. Ungaria are unŭ dreptŭ asupra armatei comune. Ungaria dă soldațĭ. Ungaria dă banĭ. Ungaria nu pretinde grațiă, décă îșĭ revindică dreptulŭ asupra armatei. Reforma armatei comune este programa și problema viitorului.“

Aceeașĭ fóiă susține că orĭ încătrău privesce omulŭ aḑi, nu întêlnesce pe terêmulŭ administrațiunei și alŭ legislațiunei militare, decâtŭ acelŭ *spiritŭ reacțiunarŭ,* care négă libertatea poporului în genere, négă însĕ mai alesŭ esistența Ungariei și a dualismului.

Strigătele de „reformă a armatei“, ce resună din tabĕra maghiară, nu ni se parŭ nicĭdecum apte de a pune stavilă curentului reacțiunarŭ, de care e vorba. Din contră ni se pare, că ele deschidŭ perspectiva unorŭ nouĕ lupte înverșunate interióre, a cărora resultatŭ finalŭ pentru monarchiă nu se póte aḑi prevedé.

Rusia față cu Bulgaria și Rumelia.

Cu privire la evenimentele din Bulgaria și Rumelia, ministrulŭ de esterne rusŭ Giers a adresatŭ representanțilorŭ Rusiei de pe lângă marile puterĭ la 30 Maiu o cerculară, din care estragemŭ următórele, spre a ne lămuri asupra atitudinei ce a observat'o și o va observa de aci înainte Rusia în acéstă cestiune:

Vedemŭ din nou ivindu-se în aceste ținuturĭ motive de îngrijire pentru viitorŭ. Principele pare că nu apreciază în adevĕrata lorŭ valóre obligațiunile, ce resultă din mandatulŭ cu care a fostŭ învestitŭ prin conferința din Constantinopolŭ. Cabinetulŭ imperialŭ îșĭ face o datoriă atrăgêndŭ atențiunea Porții asupra numeróselorŭ scene de disordine ce ni s'au semnalatŭ de agenții noștri. In fața acestorŭ fapte regretabile, vĕ rogŭ sĕ binevoițĭ a încunosciința pe d-lŭ ministru alŭ afacerilorŭ străine, despre îngrijirile ce ne inspiră actuala stare a lucrurilorŭ în Rumelia orientală. Cu unŭ mare interesŭ amŭ urmatŭ a observa mersulŭ evenimentelorŭ de ambele părțĭ ale Balcanilorŭ. Pronunțându-se contra mișcărei ivite în luna Septemvre trecutŭ la Filipopolŭ, și contra mĕsurilorŭ ce se luase deodată la Sofia, guvernulŭ imperialŭ n'a avutŭ de locŭ intențiunea de a se ridica contra faptului fusiunii chiarŭ, sub o formă óre-care a celorŭ două părțĭ ale Bulgariei. După noi, trebuia acésta fusiune sĕ constitue o consecință naturală și neevitabilă a unității de rassă a popórelorŭ celorŭ două părțĭ din Balcanĭ și a desvoltărei lorŭ progresive. Desaprobarea guvernului imperialŭ nu era decâtŭ asupra procedărilorŭ violente și revoluționare la carĭ au recursŭ autorii mișcării rumeliote pentru a grăbi acéstă fusiune. Espunêndŭ națiunea bulgară la nesce încercărĭ aspre, aceste procedărĭ ar încuragia în același timpŭ dorințele altorŭ state balcanice și de a pune astfelŭ în periculŭ starea de pace pe care puterile doréu fórte multŭ a o mantine. Evenimentele n'au întârḑiatŭ, de altmintérĭ, sĕ demonstreze adevĕrulŭ temerilorŭ nóstre. In alegerile rumeliote agenții și funcționarii guvernului bulgarŭ n'au negligeatŭ nimicŭ pentru a stórce voturĭ partidei guvernului. Cetățenĭ oposanțĭ au fostŭ espulsațĭ sĕu privațĭ de libertate. Elevii de școlă au fostŭ invitațĭ a interveni și ei în lupta electorală. Nu e mirare, décă în urma acestorŭ mĕsurĭ întrunirile electorale și meetingurile pregătitóre au degeneratŭ, în multe locurĭ, în lupte sângerose între cetățenĭ și agenții puterii esecutive, fiindŭ din ambele părțĭ rănițĭ și omorîțĭ. Nu ne putemŭ opri decĭ a constata, că usulŭ ce a făcutŭ principele de puterile cu carĭ a fostŭ învestitŭ n'ar putea fi justificate și că e de natură a aduce consecințĭ contrarii intențiunilorŭ Puterilorŭ și pline de pericule în peninsula balcanică. Păstrândŭ tăcerea asupra acestorŭ fapte, Pórta s'ar espune a vedé interpretându-se atitudinea sa ca o aprobare tacită a stării de lucrurĭ inaugurate în acéstă provinciă și 'șĭ-ar lua asupră șĭ în consecință rĕspunderea complicațiunilorŭ ce ar resulta din acésta.

Francia și Rusia.

„Le Gaulois« publică o dare de sémă despre desvĕlirea statuei generalului Chanzy ce s'a făcutŭ în ḑilele acestea. Rusia era representată prin atașatulŭ sĕu militarŭ la Parisŭ, generalulŭ Fredericks. Afară de acesta mai erau și câțĭva preoțĭ.

In timpulŭ serbărei generalulŭ Mathelin se adresă cătră generalulŭ rusŭ și ḑise: „Prin presența d-vóstră aducețĭ generalului Chanzy unŭ omagiu solemnŭ și eclatantŭ.“

In acestŭ momentŭ de odată isbucniră aplausele din tóte părțile, și publiculŭ începu sĕ strige; „Trăiéscă Rusia! Trăiéscă Francia;«

Generalulŭ Fredericks, adêncŭ emoționatŭ, mulțumi publicului pentru acéstă manifestațiune spontană la adrese țĕrei și a suveranului sĕu.

Dupăce generalulŭ Mathelin mai adause, că generalulŭ Chanzy șĭ-a câștigatŭ stima armatei și națiunei rusescĭ, generalulŭ Frederiks rĕspunse: »Mĕ simtŭ fórte onoratŭ de acéstă primire măgulitóre; mulțumescŭ pentru cuvintele binevoitóre, care le-ațĭ adresatŭ Rusiei și înaltului meu suveranŭ. Acéstă serbare va afla unŭ ecou fórte simpaticŭ în téra mea.“

Cestiunea Batumului.

„Kölnische Zeitung“, făcêndŭ analisa notei ce a trimisŭ guvernulŭ englesŭ cabinetului din Petersburg, în cestiunea Batumului, ne dă următórele lămurirĭ:

Nota englesă se mărginesce a da Rusiei o strașnică lecțiune în privința călcăriĭ tratatelorŭ și a consecințelorŭ acestorŭ călcărĭ și în același timpŭ a releva într'unŭ modŭ curtenitorŭ dér hotărîtŭ, necuviința în forma acestei călcărĭ a tratatului.

Englitera ca și celelalte puterĭ, n'ar fi refusatŭ propunerea d'a se șterge articululŭ privitorŭ la porto-franculŭ Batumŭ, décă la presintarea unei asemenea propunerĭ s'ar fi ținutŭ sémă de formalitățile diplomatice, cerute de dreptulŭ internaționalŭ europénŭ. Când însĕ Rusia se pune mai pe susŭ de învoielile europene, după cum a făcutŭ acum mai pe urmă, și astfelŭ renunță la posițiunea sa europénă, atuncĭ sĕ nu se mai mire décă alte puterĭ de asemenea nu vorŭ mai privi cu respectulŭ de mai nainte îndatoririle neplăcute lorŭ, și la casŭ de trebuință vorŭ imita esemplulŭ Rusiei.

Cu privire la scirea publicată de unele ḑiare din Europa apusană, cum că s'ar proiecta o conferință, care sĕ sancționeze închiderea porto-francului Batumŭ, ḑiarulŭ rusescŭ „Novoie Vremja“ scrie următórele:

In Occidentŭ sĕ vede că ómenii au uitatŭ cu totulŭ că orĭ ce pretențiune din partea cabinetelorŭ străine, d'a sancționa o hotărîre luată de către monarchulŭ Rusiei, este o vătămare a demnitățeĭ nóstre. Orĭcare ar fi dér forma prin care s'ar esprima acéstă dorință, Rusia nu'i va da nicĭ o atențiune. Prin urmare, puterilorŭ, carĭ se credŭ jignite în interesele lorŭ prin desființarea art. 59 din tratatulŭ de Berlinŭ, nu le mai rĕmâne de câtŭ sĕ recunóscă fapta împlinită, fără sĕ fi primitŭ măcarŭ o despăgubire morală. *Intâmplându-se însĕ ca vre una dintre puterĭ sĕ protesteze în contra închiderei portofrancului, atuncĭ va avea sĕ'șĭ apere drepturile cu armele.* De sigurŭ că nu se va găsi nimenea, care sĕ mérgă până la acestŭ mijlocŭ estremŭ.

…bia şi Muntenegrulŭ.

M… de instrucţiune muntenegrenŭ *Pavlovicĭ* petrecŭ în …eşta câteva dile şi avŭ o convorbire c'unŭ diaristŭ. Elŭ dise *că suntŭ rele relaţiunile între Serbia şi Muntenegru.* Au începutŭ a fi încordate de când cei din Belgradŭ au începutŭ a'lŭ suspiţiuna pe prinţulŭ Nichiţa, că ar avea aspiraţiunĭ asupra Serbiei. Muntenegrulŭ este sincerulŭ amicŭ alŭ poporului sêrbescŭ, dér nu se va amesteca nicĭ odată în afacerile interióre ale acestui statŭ. Situaţiunea în Belgradŭ e fórte încordată. In urma îndĕrĕtniciei guvernului poporulŭ va fi silitŭ a-şĭ lua refugiulŭ la mijlócele cele mai estreme. Nicĭ atuncĭ însĕ Muntenegrulŭ nu va eşi din rolulŭ sĕu de spectatorŭ. Nu este adevĕratŭ, că Muntenegrulŭ ar sprijini uneltirile prinţului Carageorgeovicĭ. Conflictele confiniare cu Turcia, dise ministrulŭ, suntŭ de natură cu totulŭ locală şi n'au alteratŭ de locŭ relaţiunile Muntenegrului cu Turcia. Cŭ Bulgaria Muntenegrenii susţinŭ bune relaţiunĭ. Pr.ncipele Alexandru este unŭ soldatŭ vitézŭ, dér îi va păre încă rĕu de ceea ce face. *Unirea bulgară va rĕmâné, dér prinţulŭ Alexandru nu va remâné.* Este unŭ secretŭ alŭ viitorului cu ce mijlóce voiesce Rusia a ajunge acestŭ scopŭ.

Cu privire la o eventuală *anecsiune e Bosniei* a declaratŭ ministrulŭ, că *nu póte fi nicĭdecum vorbă de ea* şi că nicĭ că se póte presupune o asemenea mĕsură. „Nu credŭ," dise elŭ, »că Austro-Ungaria ar cuteza a vătĕma acestŭ punctŭ alŭ tractatului de Berlinŭ şi decă totuşi ar face acéta, atuncĭ acésta *ne-ar atinge fórte durerosŭ* şi ar avea nisce consecvenţe, pentru carĭ, cum credŭ, nu ar putea lua nicĭ unŭ guvernŭ responsabilitatea asupră-şĭ." Reforma armatei muntenegrine numai într'atâtŭ este o pregătire de rĕsboiŭ, încâtŭ ţéra trebue sĕ se prepare pentru tóte eventualităţile. Deocamdată acésta mĕsură e fără nicĭ o tendinţă politică. Armata va fi compusă din 50,000 ómenĭ şi va dispune de tóte mijlócele de resboiŭ.

Ministrulŭ crede, că nu se póte evita ca sĕ se nască complicaţiunĭ în peninsula balcanică; este numai o cestiune a timpului, când va isbucni mişcarea, care cresce pe di ce merge. Prinţulŭ *Nichiţa* sĕ se fi decisŭ a visita în curêndŭ capitala ungară pe care până acumă încă n'a vĕdut'o.

Macedonia-Albania

Ultima crisă orientală pare c'a deşteptatŭ puţinŭ pe Macedonenĭ şi pe Albanesĭ. Ambele aceste popóre au trebuitŭ sĕ înţelégă câtŭ suntŭ de ameninţate şi de care parte le e scăparea.

Unŭ *Valah din Pindŭ* a publicatŭ de curêndŭ la Bruxelles, o broşură în limba francesă sub titlulŭ: *Grecii, Românii, Albanesii şi imperiulŭ otoman,*" în care se găsescŭ multe vederĭ bune asupra situaţiunii în acéstă parte a peninsulei- „Telegrafulŭ" din Bucurescĭ estrage următórele rêndurĭ din prefaţa acestei broşurĭ:

„Dela hotarele Muntenegruluĭ până la ale Greciei, şi dela Adriatica până la Cosova d'o parte şi la Marea Egeă de altă parte, sĕ găsesce o poporaţiune, care a vĕdutŭ cu multă mirare ce s'a făcutŭ pentru Grecia, Bulgaria şi Muntenegru în 1878. Acea poporaţiune se compune din Albanesĭ creştinĭ şi musulmanĭ şi din Românĭ macedonenĭ; numĕrulŭ acestorŭ douĕ poporaţiunì se urcă până la vre'o trei milione, cu alte cuvinte suntŭ mai numeroşĭ decâtŭ Grecii şi Bulgarii.«

»Ar trebui ca guvernulŭ şi autorităţile otomane sĕ observe mai bine interesele imperiului şi sĕ întrevedă marele avantagiu ce ar resulta pentru Imperiŭ din emanciparea Românilorŭ macedonenĭ şi a Albanesilorŭ de sub jugulŭ materialŭ şi moralŭ alŭ opresiunei puternice a clerului fanariotŭ şi a monopolului limbei grecescĭ în scólele şi bisericile lorŭ".

„In adevĕrŭ, decă s'ar da acestorŭ popore în loculŭ educaţiunii greceştĭ o educaţiune în limba lorŭ maternă şi într'unŭ sensŭ naţionalŭ, atuncĭ Românii macedonenĭ şi Albanesii creştinĭ, scăpaţĭ de sub jugulŭ grecescŭ, vorŭ privi imperiulŭ turcescŭ ca unŭ tutorŭ, ca o scăpare. Imperiulŭ turcescŭ va fi pentru ei tutorulŭ naţionalităţei şi scăparea intereselorŭ lorŭ politice, pentrucă aceste douĕ popóre suntŭ ameninţate a fi înghiţite de elenismulŭ dela sudŭ şi de panslavismulŭ dela nordŭ.«

„In casŭ când ele vorŭ fi scăpate de sub acéstă influinţă şi vorŭ fi sub adevĕrata tutelă a Turciei, atuncĭ ei nu numaĭ că nu vorŭ face causă comună cu Grecii séu cu Serbii şi Bulgarii, dér se vorŭ uni din totŭ sufletulŭ cu împĕratulŭ turcescŭ, ştiindu că esistenţa lorŭ naţională e strînsŭ legată cu a împĕratului turcescŭ.«

SCIRILE DILEI.

In adunarea generală din urmă a oraşului *Aradŭ*, s'a alesŭ ca espeditorŭ unŭ órecare *Edmund Iansky.* După alegere, o voce din adunare strigă, că Iansky sĕ 'şĭ schimbe câtŭ mai curêndŭ numele. Acesta şi adresà o cerere la loculŭ competentŭ, dér fŭ respinsŭ cu motivarea, că schimbarea numelui are caracterulŭ unei demonstraţiunĭ. Aşa se istorisesce în Aradŭ.

—x—

Studenţii universitarĭ din *Pesta,* câţĭ se mai află acum acolo, au hotărîtŭ — dice „Bud. Tgbltt."— ca la tómnă, când vorŭ fi în capitală toţĭ studenţii universitarĭ, sĕ însceneze o imposantă *demonstraţiune* în afacerea pensionării lui Edelsheim Gyulay.

—x—

Unŭ diarŭ unguresců din *Cluşiu* scrie, că proprietarulŭ Iosef *Reiter* de mai mulţĭ anĭ ţine o fabrică de chibrite în *Praidŭ,* care este cea mai ungurescă parte a Transilvaniei, şi cu tóte acestea proprietarulŭ fabricei nu se sfiesce a trimite încóce şi 'n colo socotelĭ făcute în limba nemţéscă. Diarulŭ ungurescŭ poftesce mai multă tactică dela »cutezătorulŭ fabricantŭ". — Noi pretindemŭ mai multă tactică dela cutezătorii mâncătorĭ de limbĭ.

—x—

In dilele acestea la teatrulŭ din *Cluşiu* s'a jucatŭ »Lucreţia Borgia". Tóte rolurile se ocupaseră, numai pentru alŭ Lucreţiei nu s'a găsitŭ nicĭ o cântăréţă. Inventiosulŭ regisorŭ însĕ n'a ajunsŭ în perplesitate şi şterse din partitură întrega partiă a Lucreţiei. Se dice că publiculŭ s'ar fi esprimatŭ, că s'arŭ fi pututŭ şterge şi celelalte părţĭ ale piesei. Ce progresŭ! Cu timpulŭ vomŭ audi că se jócă piese, fără sĕ apară persóne pe scenă.

—x—

Ni se scrie, că *scóla română* din *Deşiu* e gata din didŭ şi se începe lucrulŭ la acoperemêntŭ. Până la 1 Septemvre a. c. va fi de sigurŭ gata.

—x—

Lehel Odry, primulŭ baritonistŭ alŭ operei r. u. va sosi la 28—29 Iuliu n. în *Braşovŭ* cu mai mulţĭ distinşĭ membri ai acestui institutŭ, ca sĕ dea aci unŭ mare *concertŭ* de petrecere. Programulŭ se va publica încă de timpuriu.

—x—

Curia r. a condamnatŭ în dilele acestea la o lună închisóre pe locuitorulŭ *K. S.* din Zircz, pe care instanţa a doua ilŭ achitase de inculparea că a turburatŭ religiunea. S. adecă, ca sĕ 'şĭ bată jocŭ de esecutorulŭ de dare din localitate ce fusese revocatŭ, a pusŭ sĕ 'i tragă clopotele ca la morţĭ. Curia a găsitŭ în acésta delictŭ de turburare a religiunei.

—x—

Comuna *Tereselŭ* din comitatulŭ *Maramureşŭ* a fostŭ Duminecă teatrulŭ unei sângeróse bătăi. Lucrătorii ocupaţĭ la construirea liniei ferate Taraczköz-Tereselŭ aveu sĕ 'şĭ priméscа plata şi deórece casierulŭ voia sĕ plătéscă mai ânteiu lucrătorilorŭ italianĭ şi apoi celorŭ ruşĭ, se născŭ între cele douĕ grupe o păruélă sângerósă. Furia mulţimei se întórse şi în contra casierului Schönfeld, care însĕ isbutì sĕ scape. Gendarmeria ce sosì din Taraczköz împrăştià mulţimea; 25 autorĭ ai turburărei fură luaţĭ prisonierĭ.

—x—

In *Sân-Miclăuşulŭ micŭ* au fostŭ împuşcaţĭ în dilele acestea peste 50 de cânĭ, de frica turbărei. Causa e, că o vulpe turbată, care trăia în armoniă cu cânii, muşcase pe doi locotenenţĭ de husarĭ şi p'unŭ servitorŭ.

—x—

Cetimŭ în »L'Etoile Roumaine« din Bucurescĭ: *Comitele supremŭ* alŭ districtelorŭ *Braşovŭ* şi *Sibiiu,* contele *Bethlen,* impreună cu socia sa, contesa Bethlen, născută *Mocioni,* vorŭ sosi dilele acestea la *Sinaia,* unde vorŭ sta câteva sĕptĕmânĭ şi vorŭ fi óspeţii principelui D. Gr. *Ghica.*

—x—

Ediţia de diminéţă de Mercurĭ a diarului »W. Allg Ztg.« a fostŭ confiscată din causa articulului de fondŭ, în care vorbea despre *dispositiunea în Ungaria,* din pricina schimbărilorŭ personale din dilele trecute în armată.

—x—

Loc. feldmareşalŭ *Leonida Popŭ,* şefulŭ cancelariei militare a Maiestăţii Sale, se află de câtva timpŭ în *Aiudŭ,* unde a venitŭ sĕ 'şĭ visiteze rudele.

—x—

Fostulŭ notarŭ cercualŭ Iosef *Bakcsy,* fiindŭ invinovăţitŭ că a defraudatŭ banĭ oficialĭ, e urmăritŭ. In timpulŭ din urmă Bakcsy se afla în localitatea Fejérd.

—x—

Din *Constantinopolŭ* se scrie „Românului", că esamenele dela *scóla primară română* de băeţĭ din capitala imperiului otomanŭ s'au făcutŭ cu cea mai mare solemnitate şi în faţa unui publicŭ fórte numerosŭ. D. Vangelie Petrescu Cruşioveanu, directorele scólei, a rostitŭ unŭ discursŭ, în care, după ce a arătatŭ progresele dobândite în cei patru anĭ, de când s'a înfiinţatŭ acéstă scólă, a semnalatŭ şi neajunsurile la carĭ a fostŭ şi este espusă. In decursulŭ acestorŭ patru anĭ, numĕrulŭ efectivŭ alŭ elevilorŭ, carĭ au frecuentatŭ scóla s'a urcatŭ la 40—50. Acestŭ numĕrŭ însĕ a variatŭ după împrejurărĭ astfelŭ că la finele acestui anŭ n'au fostŭ trecuţĭ în catalogulŭ scólei decâtŭ 32 elevĭ, dintre carĭ 20 regulaţĭ şi 10—12 neregulaţĭ. Scóla are 4 clase, în carĭ se predau cursurile următóre: religiunea, aritmetica, istoria, geografia, desemnulŭ liniarŭ, învĕţămêntulŭ intuitivŭ, caligrafia, şi limbele: română, francesă, greacă şi limba turcă, care a începutŭ a se preda acum douĕ lunĭ.

—x—

La *esposiţia din Craiova* a Cooperatorilorŭ din *România* s'au înscrisŭ până acum, spune »România Liberă," viticultorĭ, cufărarĭ, cismarĭ, tipografĭ, alămarĭ, plumbierĭ, sculptorĭ, perierĭ, croitorĭ, fabricanţĭ de conserve, de pălăriĭ, de licorurĭ, de teracotă, de postavŭ, de paste făinóse, de rahatŭ, de perii, de sforĭ şi frânghii, de bere, etc. Fabrica de bere din Turnu-Severinŭ şi cofetăria «Universelle" din Galaţĭ vorŭ avea paviliόne speciale, care costă mii de lei.

—x—

Dela 19 Iuniu până la 15 Iuliu n. în *Fiume* şi împrejurime s'au bolnăvitŭ de *coleră* 81 persóne şi 39 au muritŭ.

—x—

„Voinţa Naţională" anunţă visita d-lui generalŭ *Bernath,* comandantulŭ garnisónei din *Braşovŭ,* cu mai mulţĭ oficerĭ ce o facŭ la *Sinaia* regelui Carolŭ.

Limba română în şcólele catolice din România.

Caracterulŭ purŭ naţionalŭ-românescŭ alŭ statului românŭ nu numai este salutatŭ şi eluptatŭ de întréga românime, ci elŭ trebue sĕ fiă afirmatŭ de toţĭ câţĭ arŭ avé, fiă câtŭ de modeste, cunoscinţe despre natura lui, dupăce e constatatŭ chiarŭ din trecutulŭ şi de presintele sĕu, carĭ scimŭ, că numai sub condiţiunea acésta i-a mănţinutŭ neatinsă individualitatea ispitită adese de cele mai grele tempestăţĭ, şi totŭ numai acea condiţiune îi garantéză şi viitorulŭ şi-'i faciliteză împlinirea nobilei sale misiunĭ, ce o are, de a fi focularulŭ civilisaţiunei latine în Orientŭ. Insuşire şi tendinţă ce ni se pare aşa marcată în vieţa şi în firea statului acestuia, încâtŭ sub influinţa ei străinii ce au venitŭ şi s'au aşedatŭ aicĭ în diverse timpurĭ, fără nicĭ o silă, ba în mijloculŭ celei mai largĭ toleranţe civile, pe nesimţite s'au indusŭ la învĕţarea, şi cu încetulŭ prin acésta la apropiarea mai sĕvêrşită a limbii şi a naţionalismului românŭ, cum arŭ fi bunăóră Ciangăii din Moldova, séu întréga mulţime de Grecĭ, de Arnăuţĭ, de Bulgarĭ şi de Sêrbĭ din Muntenia. E prin urmare unŭ lucru de mare interesŭ acela, de a cultiva în publicŭ séu în particularŭ fiecare la rêndulŭ sĕu şi de a ajuta tendinţa acésta pintre elementele eterogene, ce dilnicŭ se înmulţescŭ. Mai multŭ, décă în alte state de locŭ séu puţinŭ espuse periculului străinismului, se iau pe întrecute mĕsurĭ aspre pentru a-lŭ delătura, orĭ a-lŭ preface în totŭ mai simpaticŭ, pentru ţéra acésta e chiarŭ o prea importantă cestiune aceea, de a-şĭ câştiga cu prudinţă şi înţelepciune, totdéuna însĕ pe basa liberalei sale constituţiunĭ, amorulŭ şi simpatia óspeţilorŭ, carĭ suntŭ avisaţĭ sĕ vieţuéscă în sînulŭ ei, de a-i induce sĕ nu mai păşéscă pre pămêntulŭ românŭ decâtŭ ca totŭ atâţĭ cetăţenĭ românĭ.

Ne cresce inima de bucuriă, sciindŭ şi putêndu-o spune, că principiulŭ espusŭ alŭ prosperităţii adevĕrate românescĭ şĭ-a aflatŭ în semţĕmintele Eminenţei Sale Monseniorelui Archiepiscopŭ latinŭ din Bucurescĭ *Pavelŭ Iosifŭ Palma* unŭ sincerŭ promovătorŭ. Cunoscêndŭ şcóla ca unulŭ din cele mai eficace mijlóce pentru unŭ astfelŭ de scopŭ, abia sĕ aşedà în capitală — optŭ anĭ înainte de asta — ca secretarŭ, apoi ca vicarŭ generalŭ, şi îşĭ şi fixà atenţiunea asupra spiritului ce domnia în şcólele Archiepiscopiei latine dela S. Vinere. Aflândŭ că calea nu era destulŭ de potrivită, a stăruitŭ multŭ ca sĕ se introducă, cum s'a şi întrodusŭ în realitate, esenţiala modificare a institutelorŭ catolice *de a avé pe viitorŭ ca basă a învĕţămêntului limba naţională a statului românŭ;* s'a prescrisŭ după aceea adoptarea programei relativelorŭ şcóle de statŭ, schimbândŭ séu adăugêndŭ numai acele puncte, ce erau de lipsă pentru o şcólă recrutată partea cea mai mare din pruncĭ de limbĭ străine. A lăsatŭ sĕ se propună, dér *numai ca limbĭ,* limbile popolaţiunei catolice din România, francesa, germana şi unguresca, cea din urmă însĕ obligătóre numai pentru băeţii maghiarĭ. E lucru naturalŭ, că în calitatea înaltă de Archiepiscopŭ din ce în ce şĭ-a protegiatŭ şi susţinutŭ opera, şi suntemŭ prea asiguraţĭ, că unŭ momentŭ nu o va lăsa sĕ stagneze, orĭ sĕ se stângă foculŭ patrioticŭ, ce dênsulŭ l'a aprinsŭ.

In modulŭ acesta în şcólele catolice din capitală, ca şi dela alte parochii, ce se ţinŭ de administraţiunea bisericéscă-latină din Bucurescĭ, şi în gradŭ puţinŭ mai restrinsŭ, pentru dificultăţĭ speciale, în pensionatele dela *Pitarŭ-Moşŭ* din strada Fântânei şi din Brăila se propune cu diliginţă gramatica, sintaxa şi literatura română, istoria Românilorŭ, aritmetica, geografia şi cele-l'alte obiecte totŭ în limba nóstră.

Despre resultatulŭ obținutŭ în direcțiunea în care voimŭ a ne pronuncia, am rĕmasŭ surprinsŭ în esamenele finale din éstŭ-anŭ, la carĭ am putută asista. Iți era mai mare dragulŭ sĕ ascultĭ cum, pentru esemplu, școlarii din clasele primare, mai în totalitate după origine neromânĭ, rĕspundeau pe întrecute din istoria națională, începêndŭ dela Traianŭ păn' la gloriósa domnire a regelui Românŭ, *Carolŭ I*, în accente și cuvinte, de nicĭ nu-i puteai cunósce că nu ar fi Românașĭ.

Pentru aceste la împărțirea premielor M-rele simțindu-se pe deplin mulțumit cu succesele românescĭ dobêndite de profesorii români Ioanŭ și Petru Petrișorŭ, la frumósa adresă ce i s'a făcutŭ de unŭ elevŭ, se îndură sĕ accentueze rĕspundêndŭ, că »nisuința sa este, de a-i »vedé instruițĭ cum se cuvine în religiune și în elemen»tele sciințelorŭ, ca așa sĕ pótă ajunge sĕ fiă membrii »folositorĭ și *patrioțĭ bunĭ* ai nobilei și civilisatei țĕrĭ »românescĭ«.

Ne-arŭ fi cam surprinsŭ în adevĕrŭ planulŭ Eminenței Sale descoperitŭ și manifestatŭ în publicŭ cu vorbe așa de alese, — décă nu i-am fi cunoscutŭ deja simțĕmintele cele mai simpatice ce le nutresce ca Românŭ ce este, față cu frații sĕi Românĭ.

Mai însemnămŭ ca în trĕcătŭ, după raportulŭ despre scólele catolice din Archidiecesa latină de Bucurescĭ, pe anulŭ 1884/5*), că numĕrulŭ acestora, fără cele seminariale, a fostŭ în anulŭ trecutŭ de douĕdecĭ și șépte, frequentate de *douĕ mii trei sute treidecĭ și doi* de elevĭ de ambele sexe. După naționalitate elevii institutelorŭ cat. din capitală se împartŭ astfelŭ: Românĭ 327; Francesĭ 34; Italianĭ 38; Germanĭ 501; Maghiarĭ 286; Polonĭ 35; Bulgarĭ 13; Rușĭ 4; Bohemĭ 15; Anglesĭ 2; Sêrbĭ 1; Grecĭ 18; Israelițĭ 27; la olaltă 1307 băiețĭ și fete. Prin urmare numai în centrulŭ României în fiăcare anŭ crescŭ și sĕ instruéză în spiritulŭ românescŭ alŭ acestorŭ scóle preste *nouĕ sute de copii de diverse națiunĭ streine,* carĭ séu toțĭ, séu parte preponderantă din ei vorŭ rĕmâné în țĕră. Intru adevĕrŭ, de ar mai fi cineva, care sĕ nu fiă pĕtrunsŭ din câte s'au amintitŭ și mai susŭ de marile simpatii române ale înaltului Prelatŭ, — cugetămŭ, că singure cifrele înșirate arŭ fi destulŭ de eloqueute spre a'lŭ convinge orĭ baremŭ mișca.

Nicĭ nu și-a mărginitŭ aci fără îndoială nobilele sale intențiunĭ, ci pe câtŭ s'a putută le a realisatŭ și în seminariu, unde se formézá clerulŭ pentru credincioșii sĕi. In secțiunea primă, séu în seminariulŭ celŭ micŭ cum se numesce, în care se pregătescŭ tinerii pentru lecțiunile de filosofiă și de teologiă, ce se predau în celŭ mare, limba, literatura și istoria Româilorŭ se esplică cu aceeașĭ diligință și totŭ în acelașĭ spiritŭ românescŭ. Așteptărilorŭ respectivei și interesatei autorităţĭ directive s'a corĕspunsŭ pe deplinŭ, fiă la esamenulŭ publicŭ regulatŭ cu scrupulositate, fiă prin representarea unei piese teatrale române la distribuirea premielorŭ presidată de Eminența Sa Monseniorele. Era interesantŭ sĕ vedĭ cu câtă plăcere, cu câtă cunóscere și desteritate de limbă și-a jucatŭ fiecare rolulŭ sĕu cu tóte că nicĭ unulŭ din ei nu este Românŭ de origine.

Spre a-i încuragia și induce și pe dênșii sĕ pășéscă totŭ mai cu devotamentŭ pe calea și în spiritulŭ în care s'au informatŭ și așa de frumosŭ și l'au sciutŭ arĕta prin plăcuta-le bucată teatrală, neobositulŭ Monseniore le adresă și lorŭ la fine printr'o profundă și fórte| simțitóre emoțiune, că, între altele, și ei au sĕ se silĕscă sĕ devină totŭ mai pii, mai evlavioșĭ *„și în acelașĭ timpŭ ómenĭ în adevĕrŭ folositorĭ țĕrei acesteia „așa de nobile și de generóse, care în dilele aceste (eu „însu-mĭ nu a-șĭ puté gâci pentru-ce) atâtŭ de aspru-mĭ „contradice; pe care însĕ (oh cum așĭ voi sĕ mĕ pótă în„țelege toțĭ Românii!) eu o iubescŭ și o voiu iubi-o tot„déuna, nu voi dice asemenea, ci mai multŭ încă decâtŭ „însașĭ patria mea!“* Cărora orĭce comentarŭ din partene le este superfluu. Ca Românŭ însĕ nu mĕ potŭ reține de a nu-i admira mărimea inimei ce astfelŭ simțesce și astfelŭ se arată.

Aceeașĭ tactică se observă, acelașĭ spiritŭ domnesce și între teologii seminariului actualminte în Cioplea, cărora le denumĭ mai pe urmă pentru ânteiașĭdată unŭ profesorŭ românŭ de teologiă în persóna subscrisului; limba lorŭ de petrecere și conversare e pururea cea românéscă, deși nicĭ unulŭ dintre dênșii nu-i Românŭ de nascere.

In scólele catolice așadéră ale Archiepiscopiei latine din Bucurescĭ limba și spiritulŭ românŭ domnescŭ, grația acelorașĭ sêmțĕminte ale superiorului lorŭ, în mĕsura aceea, în care se ar dori asemene, dér înzadarŭ se caută în alte scólĭ confesionale neromâne — luterană și calvină — din capitală. Décă cu ocasiunea serbătorilorŭ séu maialurilorŭ scolastice din anulŭ acesta, se audia cântându-se în unele părțĭ sub fâlfâirea colorilorŭ străine »Wacht am Rhein«, — elevii scólelorŭ catolice rĕspundeau la umbra stindardelorŭ „albastru-galbinŭ-roșu« — prin „Deșteptă-te Române«.

Așa este, décă deoparte a emblemei sale archiepiscopescĭ Monseniorele Palma a scrisŭ *Gens una unus amor,* de cealaltă era deja cu litere de aurŭ: *Nos genere et sanquine Romani,* ce a imprimat'o cu fapta și în natura scólelorŭ catolice din România.

Demetriu Radu.
Preotŭ Românŭ-Unitŭ.
Dóctorŭ în Filosofiă și în S. Teologiă.

*) Vedĭ Rapport sur les Institutions Catholiques—Romaincs d'éducation dans l'Archidiocèse Latin de Bucarest pro 1884 5 Imprim. Thiel et Weiss.

Darea în întreprindere de lucrărĭ publice în România.

Următórele tractărĭ cu oferte s'au publicatŭ:

1. Consolidarea țĕrmurelui stângŭ alŭ podului de peste Teleajenŭ printr'unŭ zăgazŭ de alungulŭ. Valórea lucrărilorŭ e de 64,947 francĭ 34 centime. Licitarea se va face în 19 (31) Iuliu a c. 4 óre d. a., la ministrulŭ r. rom. pentru lucrărĭ publice și la prefectura districtului Prahova (Ploeșcĭ.) Modalitățile mai deaprópe ale contractului le potŭ afla reflectanții cu 10 dile înainte de licitare la numitulŭ ministerŭ séu la prefectură în Ploescĭ.

2. Construirea unei părțĭ a drumului de țéră (șoselei) »Têrgoviște-Transilvania, între localitățile Țita și Petroșița. Valórea lucrărilorŭ e de 102,144 francĭ 3 centime. Licitarea se face în 7 Augustŭ a. c. st. v., 4 óre d. a., la ministerulŭ r. rom. de lucrărĭ publice și la prefecturile de Dâmboviță și Argeșŭ (Têrgoviște și Piteștĭ.) Amĕnunte mai d'aprope le potŭ afla reflectanții la numitulŭ ministerŭ séu la prefectura districtului Argeșŭ, 10 dile înainte de tractarea de licitare.

Rugare cătră publiculŭ din patria.

Subscrisa reuniune a făcutŭ totŭ ce i-a statŭ în putință pentru ajutorarea industriei ardelenescĭ, și mai virtosŭ pentru cea din Brașovŭ, lovită în urma rĕsboiului vamalŭ cu România.

In timpulŭ mai de curêndŭ a trimisŭ mostre la cațiva fispanĭ, cu scopŭ ca sĕ le propage prin comitatŭ, precum și la câteva direcțiunĭ de mine și la persóne private. Interesulŭ pe care îlŭ arată on. publicŭ din patriă față de industria nóstră, adusă într'unŭ seriosŭ periculŭ, este generalŭ.

In fiă-care di sosescŭ întrebărĭ și se cerŭ mostre. Reuniunea de comerciu și industriă din Brașovŭ servesce cu acurateță întru a da informațiunĭ, mostre, și efectuéză comande. Pentru încungiurarea ne'nțolegeriiorŭ rugămŭ pe on. publicŭ, ca în direcțiunea acésta pentru orĭce causă sĕ binevoiéscă a se adresa la »Reuniunea de comerciu și industriă din Brașovŭ,« séu la subscrișii, Mostrele le trimetemŭ promptŭ.

Brașovŭ, 15 Iuliu 1886.

In numele „Reuniunei de comerțŭ și industria din Brașovŭ:«

Ioanŭ Königes, proprietarŭ de fabrică de chârtiă și móră cu aburŭ, ca președinte.

Ioszef Sztérenyi, redactorulŭ diarului »Brasso“, ca secretarŭ.

Dare de sémă și mulțămită publică.

(Fine.)

Consemnarea beneficiațilorŭ celorŭ nenorocițĭ prin focŭ. *a)* Au căpĕtatŭ câte 1 fl. 7 cr. următorii: Nicolau Tufescŭ, Ana Stanŭ, Ioanŭ Ciungariu, Maria Câmpianŭ, Dionisiu Capêlnênŭ, Ilie Helerea, Onuțiu Ciungariu, Mironŭ Câmpianu, Michailŭ Hurubeanŭ, Vasiliu Bursanu Șiofronŭ Limbașianŭ, Ioanŭ Galdeanŭ, Ioanŭ Câmpianu Vodă, Alecsa Câmpianu, Ioanŭ Câmpianu, Dumitru Sicrașianu, Ioanŭ Lupu, Georgiu Duma, Georgiu Ciubulașiu, Adamŭ Ciubulașiu, Iacobŭ Botorogŭ, Anica Hurubeanŭ, Georgiu Helerea, Samoilŭ Câmpianŭ, Nicolau Helerea, Ioanŭ Helerea, Ioanŭ Albu, Șiofronŭ Helerea, Âchimŭ Lupu, Nicolau Stanŭ, Maria Limbășianŭ, Nonicu Lupu, Ioanŭ Ogreanu, Șiofronŭ Limbășianu, Gavrilŭ Limbașianŭ Șiofronŭ Câmpianu, Vasiliu Limbașianŭ Andreiu Hurubeanŭ, Georgiu Helerea, Vasiliu Pepelea, Georgiu Tile, Ioanŭ Helerea, Ilie Câmpeanu, Nicolau Óncea, Georgiu Ciocu, Ilie Helerea, friserŭ, Georgiu Helerea, Zacheiu Iratilă, Vasiliu Ötvös, Mironŭ Bichișiu, Biserica, Nicolau Porea, decĭ toțĭ 52 de inșĭ primiră din milă 55 fl. 64 cr., ér Ioanŭ Bursanŭ primí 1 fl., 17 cr. și Saveta Câmpeanu 47 cr. adecă suma incassată de 57 fl. 78 cr. s'a impărțitŭ tótă în absența subscrisului colectante — de cătră domnulŭ paroch din Basna Nicolau Porea, de față fiind comitetulŭ bisericescŭ: Deonisie Căpâlneau m. p. Gavrilŭ Limbășanŭ m. p. Georgiu Ciocŭ, Ioanŭ Bursanŭ, Sofronŭ Limbușanŭ, Georgiu Helerea și Nicolau Tufescu m. p.

Priméscă decĭ bunii contribuențĭ cele mai sincere mulțămite dela nefericiții băsnenĭ.

Ultime scirĭ.

Regele Serbiei primindŭ omagiele membrilorŭ Scupcinei, s'a declaratŭ dispusŭ a da țĕrei o nouă constituțiune, décă deputații vorŭ manifesta prin activitatea lorŭ unanimă și patriotică, că urmărescŭ într'unŭ modŭ sincerŭ interesele statului. Regele a insistatŭ că constituțiunea actuală i se impusese de regență. Elŭ a recunoscutŭ trebuința absolută de a modifica acestŭ pactŭ. Declarațiunile regelui au făcutŭ cea mai bună impresiune chiarŭ asupra membrilorŭ opposițiunei.

—0—

„Corespondinței Politice“ i se comunică din Sofia, că Zancoviștii au învitatŭ m[illegible] recute poporațiunea din Sofia ca sĕ ia [illegible] o întrunire publică. Scopulŭ lorŭ era d[illegible]asigura sprijinulŭ ei pentru a combate gu[illegible]ernulŭ. S'au păcălitŭ însĕ fórte tare, căcĭ cei carĭ au venitŭ la întrunire erau toțĭ aderențĭ ai guvernului și astfelŭ Zancoviștii au fostŭ nevoițĭ sĕ părăséscă câtŭ mai în grabă întrunirea. Adunarea a luatŭ apoi o resoluțiune, prin care condamnă în termenii cei mai asprii întrigile presei zancoviste în Bulgaria și Rumelia contra principelui Alecsandru.

—0—

Intr'o telegramă din Viena, cătră unŭ diarŭ din Parisŭ, se spune că d. Risticĭ a declaratŭ, într'o convorbire, că resbelulŭ cu Bulgaria fusese fórte nepoporarŭ în Serbia, și că, în aceea ce-lŭ privesce, i-ar fi plăcutŭ mai bine a lupta alăturĭ cu Bulgarii decâtŭ în contra lorŭ. D. Risticĭ este de părere că politica Serbiei ar fi trebuitŭ sĕ aibă de obiectivŭ anecsarea Serbiei-Vechĭ ș'a Macedoniei septentrionale. In ceea ce privesce viitorulŭ, șefulŭ opposițiunii sêrbe nu vede nicĭ unŭ motivŭ de conflictŭ cu Bulgaria afară numai décă acéstă țéră n'ar voi a'șĭ anecsa partea Macedoniei de care se vorbesce mai susŭ. In casulŭ acesta, Serbia are sĕ intervină.

DIVERSE.

O casă de jocŭ de cărțĭ. — Vice-comitesa de B... perdêndŭ 50,000 lei într'o casă de jocŭ de cărțĭ instalată în strada Pigalle la Parisŭ, se plânse la comisarulŭ de poliția, care, împreună c'unŭ altŭ agentŭ, se duse la casa indicată. Ajungêndŭ acolo, bătură la ușă, dér nimenĭ nu rĕspunse, deși se audia sgomotŭ înăuntru. Atuncĭ voiră sĕ deschidă ușa cu unŭ lăcătușŭ, dér, după ce se scóse brósca, observă că ușa era închisă pe dinăuntru c'o bară de ferŭ. Ușa nu fù deschisă decâtŭ în urma amenințărilorŭ, că are sĕ se procédă la spargerea ei și că cei dinăuntru au sĕ fiă arestațĭ. Comisarulŭ, intrândŭ înăuntru, vĕdŭ ședêndŭ la masă nisce dómne fórte elegantŭ îmbrăcate, carĭ așteptau supeulŭ, dér cărțile dispăruseră. Căutându-se în buzunarele acestorŭ dómne, se dete preste sume fórte marĭ. Una din ele, care se dice că este marchisă, arată comisarului unŭ pachetŭ fórte respectabilŭ de bilete de bancă, dicêndu-i: „Le-am câștigatŭ, dér nu ți le voiu da!« Și a încheiatŭ unŭ procesŭ verbalŭ în contra directórei acestei case de jocŭ de cărțĭ.

***

Laculŭ-Săratŭ. — Cetimŭ în Românulŭ: »Laculŭ-Săratŭ a devenitŭ în puținĭ anĭ o localitate balneară fórte căutată, grația miraculóselorŭ curĭ ale câtorva persóne, care nu și-au putută dobêndi sănĕtatea la băile din streinătate și care s'au vindecatŭ cu namolulŭ și apa d'aci. De unde acum cincĭ-șése anĭ visitatorii lacului îi puteai numĕra pe degete și se compunéu în majoritate de ómenĭ sĕrmanĭ, astădĭ lumea mare ocupă jumĕtate din locuințele aflătóre aci, astfelŭ că abia șubredele barace au rĕmasŭ pe séma clasei de josŭ. Este surprindĕtóre afluința de lume din tóte unghiurile țĕrii. Séra se împrăștiă lumea pe stradele băilorŭ și vedĭ în grupe pe elegantele în rochii de mătase și în superbe costume naționale. M'am interesatŭ și am aflatŭ că actualmente se găsescŭ 1160 suflete la baiă, dintre carĭ ca la 500 copii.“

***

Nascere în sala tribunalului. — In dilele trecute, o fată în etate de 18 anĭ fù dusă înaintea tribunalului din Putna. în România, fiindŭ acusată că și-a omorîtŭ copilulŭ ce-lŭ născuse cu douĕ sĕptĕmânĭ mai înainte. Pe când biata fată stetea înaintea procurorului, care 'I lua interogatorulŭ, deodată o apucă durerile nascerei și trebuì sĕ fiă dusă într'o odaiă laterală, unde sub asistența unei femei născù unŭ băiatŭ sănĕtosŭ. Negreșitŭ că acusațiunea se retrase. Advocații, carĭ erau de față au promisŭ, că vorŭ îngriji de copilŭ și-lŭ botezară dându-i numele Traianŭ.

Impușcatŭ la altarŭ. — La 13 c. s'a întêmplatŭ o scenă sângerósă în biserica din satulŭ italianŭ Guastamarelli, nu departe de orășelulŭ Lanciano. Preotulŭ Don Nicola Lanici, care cetea liturgia, tocmai voia sĕ intoneze *„Orate Fratres,«* când unŭ glonțŭ îlŭ trînti la pămêntŭ. Atentatorulŭ, proprietarulŭ Nicola Caldore, se presentă imediatŭ de bună voiă înaintea autoritățilorŭ și îșĭ motivă fapta sa cu aceea, că preotulŭ a întreținutŭ cu tinĕra sa soțiă relațiunĭ nepermise.

Rectificare In nr. de erĭ alŭ fóiei nóstre, pag. 2, șirulŭ 23 de susŭ în josŭ de pe colóna 1, în locŭ de: *Romănia,* sĕ se cetéscă: Românii unițĭ nu priveau în *Roma.*

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu

...ŭ la bursa de Viena

din 20 Iulie st. n. 1886

Rentă [illegible] %₀	105 75
Rentă [illegible] 5%	94.75
Imprumu[illegible] căilorŭ ferate ungare	154.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	119 55
Bonurĭ rurale ungare	105.30
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.20
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale transilvane	105 20
Bonurĭ croato-slavone	105.20
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	125 50
Renta de hărtiă austriacă	85.20
Renta de arg. austr.	85 85
Renta de aurŭ austr.	118 75
Losurile din 1860	141.05
Acțiunile băncei austro-ungare	874 —
Act. băncei de creditŭ ung.	285.25
Act. băncei de creditŭ austr.	277.80
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.01
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.90
Londra 10 Livres sterlinge	126.10

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 9 Iulie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	93—	94—
Renta rom. amort. (5%)	97¼	97½
» convert. (6%)	87¾	88—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	32—	33—
Credit fonc. rural (7%)	102½	103—
» „ „ (5%)	86¼	86—
» » urban (7%)	98¾	99½
» » „ (6%)	91—	91½
» » » (5%)	81¼	82¼
Banca națională a României 500 Lei	1000	1010
Ac. de asig. Dacia-Rom.	260	265
« » » Națională	210	215
Aurŭ contra bilete de bancă	15.05	15.20
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02½	2.03

Cursulu pieței Brașovŭ

din 21 Iulie st. n. 1886

Bancnote românescĭ	Cump.	8.62	Vênd.	8.64
Argint. românesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.97	»	10.—
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5.88	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Nr. 1263/1886

Publicațiune de licitațiune.

Din partea subscrisului pretoru alŭ cercului Sĕliște se publică prin acésta, cumcă tóte lemnele din pădurea de stejarŭ numită „Dumbrava" de pe teritorulŭ comunei Săcelŭ se vorŭ vinde pe calea licitațiunei publice în 30 Septemvre a. c. la 10 óre diminéța în comuna Săcelŭ în presența interesanțilorŭ, pe basa concesiunei primită dela înaltulŭ ministerŭ reg. ung. de agr. comerciŭ și industr. sub Nr. 1889/886.

Prețulŭ de strigare este după operatulŭ de specialitate rațională 18.260 fl. 74 cr. v. a.

Licitanții vorŭ avea a depune unŭ vadiu de 10% din prețulŭ de strigare, și plus-oferintele va lăsa suma acésta depusă dreptŭ cauțiune până la încuviințarea licitațiunei.

Prețulŭ de cumpĕrare, din care compete comunei Săcelŭ suma de 3000 fl. și in care sumă se va computa și suma cauțiunei, se va solvi după încuviințarea licitațiunei lu o lună de dile la mâna representanțilorŭ orașului Sibiiu.

La licitațiunea acésta sĕ primescŭ și oferte în scrisŭ, provĕdute cu vadiulŭ prescrisŭ, conținĕndŭ apriatŭ primirea condițiunilorŭ, acestea sĕ vorŭ desface după finirea licitațiunei verbale.

Lemnele de vĕndare sĕ clasifică în următorulŭ modŭ:

Nr. trupinelorŭ	grosimea în cmtr.	lungimea în mtr.	Lemnŭ de stejarŭ.
444	50—80	8—20	lemnŭ fórte bunŭ pentru clădirĭ
1157	„ „	„ „	„ bunŭ „ „
1649	„ „	„ „	„ bunŭ dér scurt „ „
1511	42—90	4—16	3071 mtr. cub. lemnŭ bunŭ de focŭ
482	42—80	4—14	1089 „ „ „ debilŭ „ „

Pădurea de susŭ zace în depărtare de 3 Kmtr. dela drumulŭ țerei de către Sibiiu, ér dela valea de unde se va începe edificarea drumului inferatŭ, pentru care s'a primitŭ deja concesiunea dela loculŭ mai înaltŭ, 5—6 Kmtr., și dela iazulŭ morii a comunei Săcelŭ 4 Klm.

Transportulŭ lemnelorŭ este fórte ușorŭ și moderatŭ.

Deslușirĭ necesarĭ sĕ dau cu plăcere. 2—3

Operatulŭ technicŭ se află la D-lŭ silvicultorŭ alŭ cercului acestuia.

Sĕliste, în 16 Iuliu 1886. **Pretorele cercului.**

Nr. 1356/1886.

Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de învĕțătorŭ ordinarŭ sistemisatŭ la scóla elementară comunală, cu limba de propunere română, din Salva, pe lângă unŭ salarŭ anualŭ de 300 fl. și afară de aceea pentru cuartirŭ și grădină 100 fl. v. a. se deschide concursŭ. Provocŭ pe toți aceia, carĭ ar voi sĕ ocupe acestŭ postŭ, ca până la 10 Augustŭ a. c. sĕ-șĭ trimită la mine concursele lorŭ prin respectivulŭ inspectorŭ de scóle comitatensŭ, fiindŭ scrise cu mâna proprie în limba maghiară și română și provĕdute cu timbru de 50 cr. Afară de aceea concursele au sĕ fie provĕdute cu testimoniu de preparandiă, documentŭ despre posederea limbei maghiare, precum și despre ocupațiunea de până acum; și în fine atestatŭ medicalŭ și de moralitate.

Bistrița, 19 Iulie 1886.

Iuliu Havas m. p.
inspectorŭ reg. de scól.

1—3

Ad. 3762/1886. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Garoju Miklós végrehajtatónak Toma Botezan a lui Toma végrehajtást szenvedő elleni 56 frt. 57 kr. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvszék területén levő, az ó-tohåni 479. sz. tjkvben A + a. 690, 691, 1239, 2974, 3335ª, 3335ᵇ, 3336ª, 3336ᵇ, 3377, 3807, 3808, 4760, 4761, 5971, 5962, 5963. 5964, 6026/₂, 6947/₁, 8081. és 8082. hzszámu fekvőkre az árverést 360 frt. ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenti ingatlanok az 1886. évi julius hó 29-ik napján d. e. 9 órakor. Ó-tohán község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 36 frt. készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3.333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelőlt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1886. évi májas hó 8-ik napján.

A kir. törvényszék mint tkkvi hatóságnál.

Deési, elnök. Udvarnoky, jegyző.

Nr. 4620/886.

PUBLICAȚIUNE.

Prin isbucnirea colerei asiatice în Fiume și Triestŭ se ivescŭ și pentru patria nóstră pericole, carĭ nu se potŭ trece cu vederea. Căpitănatulŭ orășenescŭ se află prin urmare necesitatŭ, ca spre cea mai posibilă delăturare a ivirei acestei bóle în Brașovŭ, sĕ dispună următórele mĕsurĭ sanitare polițiane:

I.

În tóte birturile și ospĕtăriile au ca sĕ se curețe umblătorile fundamentalŭ; înainte de curățire însĕ au ca sĕ se desinficieze aceste umblătorĭ de către posesorii séu chiriașii acestorŭ locale prin turnarea unei soluțiunĭ de 1 Chilo vitriolŭ de ferŭ și 2 Chilo acidŭ carbolicŭ în 20 litre de apă. In localitățĭ mai micĭ și case private are sĕ se efectueze acéstă desinfectare prin cantitățĭ corĕspundĕtóre și mai micĭ din amintita soluțiune.

Desinfectarea nepremersă acestei curățirĭ are sĕ o arĕte antepre-norulŭ curățirei umblătorilorŭ în fie-care casŭ singuraticŭ subscr. căpitănatŭ.

Grămădirea rĕmășițelorŭ din bucătăriă și a altorŭ gunóie, carĭ contribue la infectarea aerului, este interdisă atâtŭ în curțile birturilorŭ câtŭ și în casele private.

Umblătorile din curțile birturilorŭ și ospĕtăriilorŭ au ca sĕ se curețe celŭ puținŭ totŭ la 4 — 5 Sĕptĕmânĭ; peste totŭ are sĕ se observe cea mai posibilă curățeniă a tuturorŭ locurilorŭ publice, ulițelorŭ, canalurilorŭ, umblătorilorŭ, didirilorŭ publice și a caselorŭ private.

In acele curțĭ, unde există ciubare pentru urinŭ, are ca sĕ se presare loculŭ, împrejurulŭ ciubărului, în o estindere de ⅛ metru varŭ de gasŭ și în fie-care a doue dĭ are sĕ se dispună golirea ciubărului, pedepsindu-se la casŭ contrarŭ călcarea acestei disposițiunĭ cu tótă stricteța.

II.

Toțĭ pasagerii, carĭ sosescŭ în Brașovŭ, locuiéscă aceia în hotelurĭ, séu în case private, suntŭ de a se controla în privința sănĕtățeĭ și fie-care casŭ de bólă, are sĕ se aducă îndată la cunoscință căpitănat. orășenescŭ.

III.

Sĕ concede numai vinderea remediilorŭ nedefectuóse de nutremêntŭ și bĕutură; póme necópte, zarzavaturĭ stricate și putrede etc. suntŭ interdise de a se vinde.

Pentru ca amintitele disposițiunĭ sĕ se pótă efectua cu tótă stricteța, este fie-care locuitorŭ recercatŭ, ca, în interesulŭ binelui întregei populațiunĭ, fie-care inconvenientŭ sĕ-lŭ arate celui mai de aprópe organŭ polițianŭ.

Brașovŭ, în 19 Iuliu 1886.

Căpitănatulŭ orășenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâsia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se aboneză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.